

tasya brāhmaṇa-bhūyishṭhe rāshṭre Brahmasthalābhidhaḥ
 agrahāro 'bhavat; tatra Vishṇusvāmī 'ity abbhūd dvijaḥ. 4
 tasya 'anurūpā bhāryā 'abhūt, svāhā yathā havirbhujah.
 tasyām ca 'etasya catvāraḥ kramād utpedire sutāḥ. 5
 adhīta-vedeshu 'utkrānta-çaiçaveshu ca teshu, sah
 Vishṇusvāmī divaṃ prāyād bhāryayā 'anugatas tayā. 6

tatas te tatra tat-putrāḥ sarve 'py ānāthya-duḥsthitāḥ,
 gotrajair hṛita-sarvasvā, mantrayāmcakrire mithaḥ: 7
 «nāsti 'iha gatir asmākaṃ; tad vrajāmo vayaṃ na kim
 «ito mātāmaha-gṛiham grāmam Yajñasthalābhidham?» 8
 etad eva viniçcitya, prasthitā bhaikshya-bhojanāḥ
 mātāmaha-gṛiham prāpus te 'tha tad bahubhir dinaiḥ. 9
 tatra mātāmahābhāvād mātulair datta-saṃçrayāḥ
 bhuñjānās tad-grihe tasthuḥ svādhyāyābhyāsa-tatparāḥ. 10
 kāla-kramāc ca teshāṃ te mātulanām akimcanāḥ
 avajñā-pātratām jagmur bhojanāçchādanādīshu. 11

tataḥ svajanaja-sphūṛjad-avamānāhatātmanām
 teshāṃ rahaḥ sacintānām jyeshṭho bhrātā 'avadīd idam: 12
 «bho bhrātaraḥ! kim kriyate? sarvaṃ āceshṭate vidhiḥ;
 «na çakyam purushasya 'iha kvacit kimcit kadācana. 13
 «aham hy udvegato bhrāmyan prāpto 'dya pitṛikānane
 «vipanna-sṭhitam adrākshaṃ srastāṅgam puruṣam bhuvi, 14
 «acintayam ca drisṭvā tam aham, tām sprihayān gatim:
 ««dhanyo 'yam, evaṃ viçrānto duḥkha-bhāram vimucya yah!»» 15
 «iti saṃcintya tatkalām kṛtvā maraṇa-ñiçcayam,
 «vrikshāgra-saṅginā pāçena 'ātmānam avāḷambayam. 16
 «yāvac ca me viṣaṃjñasya tadā niryānti na 'asavaḥ,
 «tāvat truṭita-pāço 'tra patito 'smi mahītale. 17
 «labdha-saṃjñāç ca kenāpi punsā kṣhiprāt kṛpālunā
 «āçvāsyamānam ātunānam apaçyam paṭa-mārutaiḥ. 18
 ««sakhe, kathaya: vidvān apy evaṃ kim pratikhiidyase?
 ««sukham hi sukrītād duḥkham duḥskṛītād eti, na 'anyataḥ. 19
 ««duḥkhād yadi tava 'udvegaḥ, sukrītam tat samācara!
 ««katham tu nārakam duḥkham ātma-tyāgena vāñchasi?»» 20
 «ity uktvā mām samāçvāsyā, sa ca kvāpi gataḥ pumān;
 «aham ca 'iha 'āgatas, tyaktvā tādṛiçam maraṇodyamam. 21
 «tad evaṃ na 'icçhati vidhau, martum api na labhyate.
 «idānīm ca tanum tīrthe tapasā dāhayāmy aham, 22
 «yena nirdhanatā-duḥkha-bhāgi na syām aham punaḥ.»

ity uktavantam jyeshṭham tam kanishṭhā bhrātaro 'bruvan: 23
 «arthair vinā katham prājño 'py, ārya, duḥkhena bādhyase?
 «kim na vetsi, yad arthānām çarad-abhra-calā gatiḥ? 24
 «āhṛitya rakshyamānāpi yatnena 'antar virāgiṇī
 «asad-maitrī ca veçyā ca çṛiç ca kasya kadā sthirā? 25
 «tad udyogena sa guṇaḥ ko 'py upārjyo manasvinā,
 «ānīyante haṭhād buddhyā yena 'artha-hariṇā mulhṇ.» 26